

פרק א

כאן למק"ס. וכן באבות אמרו וכשאתה מתפלל אל העש הפלחך קבע אלא רחמי' ותחניני' לפני המקום ב"ה. רמזו ז"ל בתיבת מקום לענין גדול. והענין נריך ניאור להצין עוונות כוונתם ז"ל בזה. ולחסד קראי הרומזים ע"ז :

וכבר אמרו ז"ל באבות שכל דבריהם כנחלי אש. שבו הנחלת שף שלא נראה בה רקניענאש. אש תשים כחך בה להפכה ולנפחה. כל שנפחה יותר תחלבה ותתפשט בה הניצוץ. עד שחפשה כולה לוחשת וחוכל ליהנות ממנה להשתמש לאורה ולהתחמם נגדה. אבל רק נגדה ולא לאחזה. שכיון שנעשית לוחשת צריך זהירות שלא תבוה בה. כן בדמיון זה נמשלו כל דברי חכמים. שף שגוראים בדדים קצרים ופשיטם. אבל הם כפטים יפוצצו. שכל שהאדם מהפך ומסלסל ומדקדק בהם יאורו עיניו משלהבת אורס הגדול. שימצא בתוכם עינים עמוקים. לאמרם ז"ל הפוך בה וכו' דכלא בה. אבל צריך להזהר מאד בנחלתו. שלא ליכנס להתבונן ולחקור בדברים שאין הרשות נחונה להתבונן בהם יותר מדאי. לאמרם שם והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים. היינו שלא להתרחק מלהתבונן כלל בדבריה כי לא יהנה מאורם כלל. וגם לא יתקרב יותר מדאי שלא יבוה בגיל. רק מנגד. כמו שסיים אח"ז והוי זהיר בנחלתו וכו' :

והגדה כאן בתי' מקום ג"כ. הגם שפשוט מובן. אבל כשנדקדק בו נמצא שכללו ורמזו בזה עוד ענין גדול כי ענין מה שהוא יתב' נקרא מקום. פירשוהו ז"ל בב"ר פס"ח ע"פויפגע במקום ר"ה בשם ר"א אמר מפני מה מכנין שמו של הקב"ה וקוראין אותו מקום שהוא מקומו של עולם

ואין עולמו מקומו ובשמות רבה סוף פ' מ"ה ובהנחומא פ' תשא ויאמר ה' הנה מקום אחי ארצי"ח וכו' אחרי טפלה לי ואין אני טפל לאחריו. וכ"א נשוי"ט תהלים מזמור ז'. ולפי פשוטו ר"ל כונו שהמקום הוא סובל ומחזיק אתה דבר וחפץ המונח עליו. כן בדמיון זה הצורא ארון כל ית"ש הוא המקום האמיתי הסובל ומקיים העולמות והבריות כולם. שאם ח"ו יסלק כחו ומהאף רגע אחת. אפס מקום קיום וחיות כל העולמות. ובמ"ש ואחז מחיה את כולם. והוא פנת יסוד אמונת ישראל כמ"ש הרומזים ז"ל גרים ספרו. ולכן קורא בזהר לארון כל ית"ש נשמתא דכל נשמותיו. כמו שהנשמה מחיה ומקיימת הגוף וכמ"ש (סנהדרין ז"א ב') וכי אפשר לחתיכת נשר ג' ימי' וכו'. כן הוא ית"ש הוא לבדו חיי העולמי' כולם וכידוע במקומות רבות בהקונים ורע"מ. וע' גרים הקדושה שני' של התקונים במאמר פתח אליהו וכו'. וכן רז"ל דינו קיום כל העולם ע"י כחו יתב'. לקיום הגוף ע"י כחות הנשמה. אמרו מה הנשמה מלאה ונהא את כל הגוף אף הקב"ה מלא חן כו'. זהו פשוט ענין שהוא יתברך נקרא מקומו של עולם :

פרק ב אמנם פנימית ענין מקומו של עולם. הוא ענין גדול מאד. כי מה שכתבו ית"ש מקומו של עולם. אין ערך כלל. לענין ניקוס הנושא כל חפץ העומד עליו שעצמות התהוות וקיום הכלי יש לה מציאות בפני עצמה. והמקום רק מאלת אותה שלא תפיל ותשבר. וכן ענין חיות וקיום הגוף ע"י הנשמה. הגוף יש לו מציאות בפני עצמו. ואינו מתבטל ממציאותו גם בלא הנשמה מוננו. אבל העולמות כולם כל עיקר התהוות מציאותם כל רגע הוא רק מאתו ית"ש. ואלו היה מסלק רצונו יתב' מלהוות אותם

שער ג

אותם כל רגע היו לאין ואפס ממש. ורק מחמת שאין נכח שום נברא אף עליון שבעליוני להשיג מהות הענין איך כל העולמות וכל נבאם המה צעם אין. ורק כל רגע המה מתהווים למציאות ממני יתנצדך. לזאת נצחו להמשיכו יתנצדך ולהסביר לאין שומעת נקרב חכמים. נתיבת מקום. *)

הגדה

ורדך דעם נוכל להעמיט צפוקי (חיון כ"ח) והסכמה מאין חמלא. שהסכמה הנדולה על כל חכמה המושגת מחוץ ית'. הוא הסכמה הנפלאה שמאין חמלא כל רגע מציאות. ואיזה מקום צינה היינו שאין צמחי' איזה שכל שנוכל לנכות שהשכל הוא הוא מקום מוכשר שמחול עליו צינה להבין דם הנפלא הזה. וביים והוא ידע את מקומו:

הגדה

גם המשיכו ית' צמח' מקום. שכומו שהמקום ע"י מתקיים בכלי אף הם אינו שוב צעק עס הכלי. וגם המקום אף הם ע"י מתקיימים כמה וכמה כלים שונים זה מזה. אין גורמים עיין שום שינוי במקום. והמקום מקיים וסובל כולם בהשואה אחת. כך הוא ית' מקיים כל העולמות אף

למקום להשיג ערך המושגל ממדיון המורגש צמח' מק' ככל. וע' פי רמב"ן ז"ל על משנה זו:

וע"ז הכוונה דרכו רז"ל הקדושים. להמשיך משלים צענין התחברותו ית' להעולמות. אף שאין ערך ודמיון כלל בין המשל והנמשל רק באיזה דבר פרטי. ואף גם זאת רק בדמיון מה. וכמ"ש דרע"ו פ' פנחס רנ"ז ב' ורנ"ח א' ואית למדע כו' כגוונא דא ברא נשמתא כו' ומה רבין עלמין לית לי שם ידיע ולא אחר ידיע אלא בכל סטר שלטנותי. אוף הכי לית לה לנשמתא כו' אלא בכל סטר שולטנותא לית אחר פנוי מנה כו'. בכל אינון שמחן וכנויין אחרקרי ע"ש כל עלמין

כו' לאתחזקה שולטנותי עלייהו אוף הכי נשמתא על שולטנותא דכל אברי דגופא אמתיל לה לגבי. לאו דאדמיה לי אייהי צעמיה. והוא ברא לה וכו' ועוד כו'. ובג"ד אייהי אדמיה לגבי שולטנותא דילה על כל אברי גופא אכל לא במלה אחרא. וע"ש באורך. וכן כל הדברים שמו רז"ל שם צענין התדמותו ית' להנשמה בגוף. הכל הוא רק על ענין התפשטותו ית' בהעולמות וממלאם ושלטותו עליהם ככל. שרק בדבר זה לבד ממדיון צענינם. וכן רמזו בתקונו' סוף תל"ח אמרו דאשתמע קלי' ודבוריה מן כרסייה ומלתאייא ושמייא וארעא דישתמודעון

שאין ערך כלל צינו ית' וציניהם. דאף כ"ע לוכמה אייהו לגבי דא"ס. וגם אסכי נכלא לנו שנויים משנויים שונים ומלד הכריאה מדרגו' שונות זו מזו. ואף. כי כמלאים גם כמות הטוהא והכ"א צכל מדרגותם. והקיום של כולם הוא רק ממנו יתנצדך לבד. עכ"ז לית צי' שנוי ית' דאיהו לא אשתני ומלדו ית' הוא מקיימם צענין מקום. ולא כי דבר זה אין צדום שכל להשיג איך ומה והוא פלאי. לזה המלינו מ"ל הנה מקור' אחי אחרתי טפלה לי ס"י שלית מחשבה חסיא אף הוא צמח' מקום צלי שינוי. רק הוא יתנצדך לבדו המשיג עלמותו עיני אף הוא מקוון דכולהו עלמין צלי. שנוי. כענין והוא ידע את מקומו. וזהו אחי דייקא. כענין לבא לשומא לא גליא:

כו' לאתחזקה שולטנותי עלייהו אוף הכי נשמתא על שולטנותא דכל אברי דגופא אמתיל לה לגבי. לאו דאדמיה לי אייהי צעמיה. והוא ברא לה וכו' ועוד כו'. ובג"ד אייהי אדמיה לגבי שולטנותא דילה על כל אברי גופא אכל לא במלה אחרא. וע"ש באורך. וכן כל הדברים שמו רז"ל שם צענין התדמותו ית' להנשמה בגוף. הכל הוא רק על ענין התפשטותו ית' בהעולמות וממלאם ושלטותו עליהם ככל. שרק בדבר זה לבד ממדיון צענינם. וכן רמזו בתקונו' סוף תל"ח אמרו דאשתמע קלי' ודבוריה מן כרסייה ומלתאייא ושמייא וארעא דישתמודעון

לִי כָכָל עֵינֵלָא וְתַחַת כְּנֶשְׁמַתָּא דְשִׁלְטֻנְתָּהּ כָכָל
 גּוּפָא אֲפִילוּ בְּחֶזֶק זַעֲרִירָא וְלִית אֲזַר פְּנֵי מִינָה.
 דִּיּוּק בְּחוּמָרוּ כְּנֶשְׁמַתָּא דְשִׁלְטֻנְתָּהּ וְכו'. וּמִחִילָא
 כְּשִׁמְעָ. שָׁם כִּזָּה הֶעֱנִין עֲנָמוּ שְׂדִימוּהוּ ז"ל לֹא
 הוֹשִׁי' בָּהּ לְגַמְרִי. כִּי אִף שִׁאֲמְרוּ מָה הַגְשָׁמָה
 מֵלֵאָה אֵת כָּל הַגּוֹף אִף הַקֶּבֶץ מֵלֵאָה אֵת כָּל
 הָעוֹלָם. וְכֵן מ"ש בְּמֵאֲמָר הַתְּקוּנָה הַגִּיל כְּנֶשְׁמַתָּא
 כִּי וְלִית אֲזַר פְּנֵי מִינָה. וְשֶׁם בְּת"ע כָכָל אֲזַר
 אִיבָה הוּי"ה וְכו' לִית אֲתָר פְּנֵי מִינָה כְּנֶשְׁמַתָּא
 דְּאֶשְׁתַּכַּחַת כָכָל אֲזַר וְאֲזַר דְּגּוּפָא. אִין עֲנִין מְלוֹי
 הַקֶּבֶץ אֵת הָעוֹלָם כְּעִנֵּין מְלוֹי הַגְשָׁמָה אֵת הַגּוֹף
 שַׁע"ז גַּם הַגּוֹף יִשְׁנו לְעַמּוּ חוּץ צִנְיָה. רַק
 שְׁמַחְפֶּשֶׁט צִנְיָמִית כָּל פְּרָטִי תִּלְקִי וּמִקִּיּוּמוֹ.
 שְׁהִרִי גַם בְּנֵאֻת הַגְשָׁמָה מֵהַגּוֹף אִין הַגּוֹף מִתְבַּטֵּל
 עִי"ז מִמִּיּוּתָא. אֲזַל אֲדוֹן כָּל ית"ש הוּא מֵלֵאָה
 אֵת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַנִּבְרָאִי וְאִיכָּס חוֹצֵצִים חִלְיָה
 גַּדּוּ יתב' כָּלל בְּאֻמָּת. וְאִין עוֹד מְלַבְּדוּ ית' מִמֶּשׁ
 שׁוֹם דְּזַר כָּלל כָּל הָעוֹלָמוֹת. מֵהַעֲלִין שְׁבַעֲלִיּוֹנִי
 עַד הַחֲהוֹם הַתַּחְתּוֹן שְׁבַחֲהוּמוֹת הָאֶרֶץ. עַד
 שְׁחֹכֵל לְיוֹמָר שְׁאִין כֵּאֵן שׁוֹם נִבְרָא וְעוֹלָם כָּלל
 רַק הַכֹּל מֵלֵאָה עֲזָמוֹת אֲחֵדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט ית"ש. וְע'
 דְּרוּקָה בְּסוֹף שׁוֹרֵשׁ קְדוּשַׁת הַיְחוד ז"ל הַבּוֹרָא
 אִינוּ צָרִיךְ לְמִקְוִים וּמִכֹּחַ כִּי הִיָּה קֹדֶם כָּל הַיּוֹת
 וְאִין קִירוֹת וְהַקּוֹרוֹת חוֹצֵצִין לְפָנָיו כִּי לֹא הִיָּה
 בּוֹרָא דְּזַר שְׁהוּא מִזִּיק כְּגַדּוּ.
פֶּרֶק ג' וְהוּא עִנִּין הַכְּחוּב (יְרֵמִיָּה כ"ג) הֵלֵא
אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ אִנִּי
מֵלֵאָה. וְיוֹמָר מִפְּרוֹשׁ כְּשִׁמְעָה תּוֹרָה וְיִדְעָת הַיּוֹם
וְגו' כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים בְּשֵׁמִי מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ
מִתַּחַת אִין עוֹד. וְכֵן אֲמַת הָרָחַל לָרַעַת כִּי ה'
הוּא הָאֱלֹקִי אִין עוֹד מְלַבְּדוּ. וְהוּא מִמֶּשׁ כְּשִׁמְעָנוּ
שְׁאִין עוֹד מְלַבְּדוּ יתב' כָּלל כְּשׁוֹם בְּחִי' וְנִקְדָּה
פְּרָטִית שְׁכָל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
וְהַנִּבְרִיּוֹת כּוֹלֵם. רַק עֲזָמוֹת אֲחֵדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט

ית"ש לַבַּד. וְהוּא פְּנִימִי' אֲמָרֵם ז"ל בְּדִבְרֵי דְבָה
 פ"ב ד"א כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְכו' יתרו נִתְּנָמַשׁ
 וְכו' רַחֵב וְכו' מִשָּׁה שְׁמָהוּ אִף בְּחִלְלוֹ שֶׁל עוֹלָם.
 שֶׁ כִּי ה' כִּי בִּי בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת
 אִין עוֹד. מִהוּ אִין עוֹד אֲפִי בְּחִלְלוֹ שֶׁל עוֹלָם.
 וְזֶה ג"כ כָּלל מֵאֲמָרֵם ז"ל שְׁהוּא יתב' מִקִּיּוּמוֹ
 שֶׁל עוֹלָם וְאִין הָעוֹלָם מִקִּיּוּמוֹ. הִיּוֹנוּ שְׁאִף כָּל
 הַמִּקְוִיּוֹת שְׁמוֹרֵגִשׁ לְחוּשׁ בְּמִיּוּתָא אִין הַמִּקְוִיּוֹת
 מִקְוִיּוֹת עֲזָמִים. אִלּוּ הוּא ית"ש הוּא הַמִּקְוִי שֶׁל
 כָּל הַמִּקְוִיּוֹת. שְׁמַרְדּוּ יתב' נִחְשָׁנִים כּוֹלֵם כָּאֵלּוּ
 אִיכָּס בְּמִיּוּתָא כָּלל גַּם עֵתָה קְדוּשַׁת הַנִּבְרִיָּה:
אֲמָרֵם כִּבְדּוּ הַקְּדָמָנוּ בְּתַחֲלַת דְּבָרֵינוּ. שְׁהַמְשִׁילוּ
 דְּבָרֵיהֶם ז"ל בְּתַחֲלִי אֵשׁ. שִׁיחָא זִהִיר
 מֵאֲדָּ בְּתַחֲלָתָן שְׁלֹא לִיכָּנֶם לְהַתְּבוּן וּלְחַקּוֹר יוֹתֵר
 מֵאֲדָּ. בְּדִבְרֵים שְׁאִין הַרְשׁוּת נִחוּמָה לְהַתְּבוּן
 הַרְבֵּה וְיֻכּוּת ח"ו. וְכִיָּה זֶה הֶעֱנִין הַבּוֹרָא. אִין
 הַדְּבָר אֲמֹר אֲלֵא לְחַכֵּם וּמִבֶּן מִדְּעָתוֹ פְּנִימִיּוֹת
 הֶעֱנִין בְּשִׁיעוּרָא דְּלֵבָא לְבַד בְּרִיּוּת וְכו'. לְהַלְבִּיב
 כִּזָּה עוֹבֵר לְבוֹ לְעֻבְדוֹת הַתַּפְּלִי. אֲבָל רַבֵּה הַתְּבוּנָה
 כִּזָּה הוּא סְכָנָה עֲזוּמָה. וְעִי"ז נִאֲמָר בְּסִי' וְאֵם
 רַךְ לִבָּךְ שׁוֹב לְמִקְוִים כְּמִשְׁלֵל פ"ב וְכַמ"ש אִי"ה
 לְהֵלֶן פֶּרֶק ו'. וְבִאֲמַת הִיּוֹתִי מוֹנֵעַ עֲזָמִי מִלְּדַבֵּר
 בְּעִנִּין זֶה כָּלל כִּי הָרִאשׁוֹנִי ז"ל הַסְּחִירוֹ הֶעֱנִין
 מֵאֲדָּ כְּמוֹ שְׁתִּירָא דְּבָרֵי קְדוּשָׁה ה' הַרּוּקָה ז"ל
 הוֹבָא לְעִיל שְׁלֹא דִּיבַר כִּזָּה רַק בְּרָמָה. כִּי בִּאֲמַתָּה
 אֵת אֵל רוּחַם וְכִסּוֹ דְּבַר. אֲבָל שְׁבַח וְרִאֲמִי.
 שֶׁכֶּךָ הִיָּה יִפֶּה לֵהֵם לְפִי דּוֹרוּתֵיהֶם. אֲזַל עֵתָה
 הֵן יִמִּים רַבִּים לֵלֵא מוֹרָה. וְכָל דֶּרֶךְ אִיִּשׁ יִשָּׁר
 בְּעִינְיָוֵלְהוֹךְ אַחֲרֵי נְטִייתָ שְׁכָלוֹ. וְכָל יִשָּׁר וְנִחְשָׁבוּ
 לֵב הָאָדָם מֵלֵאָה רַק לְעוֹף בְּתַחֲשַׁנְתּוֹ אֵל כָּל אֲשֶׁר
 יִעֲנוּ שְׁכָלוֹ. וְהָעוֹלָה עַל כּוֹלֵם. שְׁזֶה תּוֹרַת כָּל
 הָאָדָם וְנִעְשָׂה מִשָּׁל גַּם צִפִּי כְּסִילִים. לֵאמֹר הֵלֵא
 כָּכָל מִקְוִים וְכָל דְּבַר הוּא אֲלֻקִּים גְּמוּר. וְעִיכָּס
 וְלֵכֶם כָּל הַיּוֹמִים לְהַעֲמִיק וּלְעִיין כִּזָּה. עַד שָׁם

שער ג

נערים מנוערים ממשכא להו לביהו לקבוע כל מעשיהם והנהגתם בזה לפי שכלם זה. וכמה זכירות יתירה צריך האדם להזהר בזה ולשמור את נפשו מאד במשמרת למשמרת. שאם ח"ו יקחנו לבנו לקבוע לנו מחשבה זו להסתיר לעצמנו להסתנה גם במעשה לפי המחשבה זו. הלא יוכל להולך מזה ח"ו הריסת כמה יסודות התורה ר"ל. ובגלל יוכל להלכך ח"ו גרשת היצר שיראה לו היתרא עפי' מחשבה זו דרך משל להרהר בד"ת בשאט נפש אף במקומו המנוכר, אחר שיוקבע אלנו תחלה שהכל חלקות גמור. ור"ל הפליגו בזה מאד וכרתוהו ברות קדש מהיות לו חלק לעה"ב ר"ל. כמ"ש (ברכו כ"ד ב') שנכלל כי דבר ה' בזה הוא גם המהרהר ד"ת במחשבות המנוגפים. וממילא נשמע סיפ' דהאי קרא הכרת תכרת וכו' ופירשוהו ז"ל צפ' חלק (נ') ע"כ) הכרת צע"הו תכרת לעה"ב. ועוד כמה טעיות שיוכל לז' ח"ו אם היה נקבע בהנהגה במעשה עפי' זה הדרך. וזה שהביאנו להכנס לדבר בזה הענין ולהזהיר ולהרחיק מטעות שיוכל להולך מזה ח"ו. ולהבין על צוריו כל מה שרמזו לו רז"ל בזה. והגם ככל דרכיה' הישרים. ועת לעשות :

פרק ד ולהשב הדבר על מכונו. נבאר מאמר קדישין רז"ל שמבאר צע"ה לוקח מהתקונים צ"מ. שהוא ית"ש ממלא כל עלמין בהשוואה גמורה. והרי מצינו שגם בעולמו העליוני כל עולם חלוק ומסור ומחבירו בבחי' שונים. נענין התחצרותו ית"ו אליהם. וכמ"ש בהקדמ' התקוני' דעשר ספ' דלצינו מלכא דהון איכו וגרמי' חד בהון איטון וחייהון חד בהון מה דלאו הכי צע"ה דנדיה דלאו איטון ואיכו חד וכו'. וע' צע"ה שער השתלשלות הי"ם בריש סדר האצילות בקיצור כתב שא"ם ב"ה בבחי'

משגברא

אחד כו' הכי איזו מלגאו דגופא אלל זי' לית
 דכילויא כלל הה"ד איז
 הי' לא שמיח :
 עלמין לא אשחתי כו' :

פרק ה אבל ע"ז הן גבורותיו ונוראותיו
 ית"ש. שאעפ"כ נמצא כביכול
 כבודו ית' שיוכל להמציא ענין מציאות עולמות
 וכחות וזכריות נבראים ומחודשים. נצח' שונים
 ועינים מוחלקים. וחילוקי מקומות שונים.
 מקומות קדושים וטהורים. ולהיפך טמאים
 ומטונפים והוא הנצח' אשר מזדני. היינו
 שהשגתו אינה משגת בחוש רק ענין מציאותם
 כמו שהם נראים. שעפ"י זאת הנצח' נבנו כל
 סדרי חיוז הנהגותיו שנצטוונו מפיו יתברך חק
 ולא יעבור. ומזד זאת הנצח' הוא שדומה
 רז"ל. כביכול כענין הגשמה אל הגוף וכמ"ש
 בזהר שהוא ית' הוא נשמתו דכל עלמין. שכו
 שנאדם לא נראה בחוש רק הגוף והגשמה אף
 שהיא מלאה את כל הגוף. הוא נצח' הסתר
 לעיני בשר ונגלית לעיני שכל. כן כפי השגותיו
 הנגלית. נראה מציאות העולמות והזכריות כולם.
 וזהו ית' מתפשט ומסתתר כביכול בפנימות
 כולם להחיותם ולקיימם. כענין הנש' שמתפשטת
 ומסתתרת בפנימות כל פרטי חלקי אברי הגוף
 להחיותו. וכל השמות והכנויים והמאחרים
 והמדות עליו ית' שמינינו במו"הק. כולם מדברי
 מזד זאת הנצח' כפי שהוא מזדני וסדרי חיוז
 הנהגותיו. שהוא מזד התחדותו ית' אל
 העולמות שמצד ועל ידיהם נמשך כל השינויים של
 פרטי סדרי ההנהגה כולם כמ"ל בשער ז' :
 וז"ש בקדמת התיקונים הנ"ל דע"ם דאצילות
 מלכא בזהו איזו וגרמי' חד בזהו אינון
 וחייבון חד בזהו. מה דלאו הכי בע"ם דבריאה
 דלאו אינון ואיזו חד לאו אינון וגרמיבון חד ועלת
 על כולם הוא נחית בעשר ספירן דאצילות ונחיד

בע"ם

משנברא העולם. ר"ל אף שכבר נבראו העולמות
 נרצנו הפשוט ית'. עכ"ז אינן שום שינוי והתחדשו'
 חיו ולא שום חליצה מחמתם בעצמות אחדותו
 הפשוט. והוא הוא גם עתה נקודם הנריאה
 שהי' הכל מלא עצמות אים ביה גם במקום
 שעומדים העולמות עתה. ולכן תשית לדברי
 קדוש ה' רבינו שמואל אביו של הקדוש ר"י חסיד
 נשיר היחוד שחי'נר. יחד יוס' ב' אין קצה כו'
 ואין חיד מנדיל ביטחיד כו' ע"ש. וביחוד יוס'
 ג' סובב את הכל ומלא את כל. וזכריות הכל
 אתה בכל כו' ע"ש עוד בזה :

וז"ש רז"ל בזהדרים שדימו התחדותו יתברך
 להעולמות. להתחדות הגשמה להגוף. מה
 הנפש טהורה בגוף אף הקב"ה טהור בעולמו (ו"ר)
 סוף פ"ד) ר"ל כענין הגשמה אף שמתפשט בכל
 פרטי אברי האדם. הנקיים וגם המלאים לכלוך
 טיפות חומר. ועכ"ז אינם חוצצים כלל לענין
 טהרתם ונקדושתם וטהרתם עומדת. כן הענין.
 אם שהוא ית' ממלא את כל. וכל המקומות.
 מקומות הטהורים והמקודשים ואשר אינם
 טהורים. אעפ"כ אינם חוצצים כלל ולא גורמים
 שום שינוי חליצה לקדושת טהרת עצמותו ואחדותו
 הפשוט ית'. ח"ש (מלאכי

ג) אלה ה' לא שניתי. ולפי מה שיתבאר
 ח"ש להלן ענין
 הפילוסופין הנ"ל שמו
 הו"ה וחלקים. שהם
 חלקים פירושו מורה
 על הנצח' אשר מלכו.
 ושם הענין הו"ה ית'
 מורה על הנצח' שמלכו
 ית'. לזאת אמר אלה ה'
 לא שניתי. ועי' תיקונים
 ח"ע בענין האורנין
 אמר וארצנו חתון
 דאינון הו"ה איזו
 לא אשחתי בכל אשר
 כו' שינוי אינון נמצא

השגתנו שוראי יש חילוק ושינוי מקומו. שצמקומו הטעורים מותרים וגם חייבים אהחנו לדבר או להרהר ד"ת. וצמקומו המוטופים נאשרנו בהם אף ההרהור ד"ת. וכן כל עניני וסדרי חיצו הנהגותינו שגטונו מפיו יתב' בתוה"ק. וכלתי זאת הצחי' שמצדנו אין מקום לתורה ומצות כלל. ואף שבאמת שמצדו יתב' המשיג עצמותו הוא מלא את כל בהשוואה גמורה בלא שום חציצה ולא שום חילוק ושינוי מקומות כלל. רק הכל אחדות פשוט כקודם הבריאה ממש. אבל אין אהחנו יכולים וגם לא הורשינו ליכנס כלל להתבונן בינה בזה הענין הטרוא. לידע ולהשיג איך אדון יחיד ב"ה מלא את כל וכל המקומות באחדות פשוט ושינוי גמור. חלילי וחלילה. וכמ"ש הרוקח ז"ל בשרש קדושת היחוד ז"ל הק' בצופלא מן אל תחקיר כו'. ז"ש בריש ברייתא דס' יצירה השב היוצר על מוכנו הוא היוצר כל כו'. ובברייתא אחרת ואם רץ לבד שוב למקום שלכך נאמר והחיות רצוא ושוב. פי' כשתחשוב בלבך על בורא עולם מה הוא ואיך חנייתו בכל מקום וועשיו. בלום פ"ך מלדבר ולבך מלהרהר הסר המחשבה מלבך. ואם רץ לבד למחשבה זאת חושא ומהר ואל תהרהר ושוב ליחוד מקומו של עולם לעבודתו וליראתו וכו'. ועלדבר זה נכרת ברית שלא לחשוב באלקותו שאין כל החכמים יכולין לידע עכ"ל. וע"ש באורך. וכל לבאות המוני מעלה שואלץ איה מקו"ם כבודו. שאין יכולין להשיג מהות ענין צחי' מקומו של עולם הכל. והוא מאמר ז"ל צ"י אין דורשין (ר"ג ב') דמדאמרי ברוך כבוד ה' ממקומו מכלל דמקומו ליכא דירעלי. ומשרע"ה בקשה נפשו להשיג הענין באמרו הראני נא את כבודך הייט צחי' מקום כבודו הכל. ולא יתכן לו. ורק הוא לבדו יתב' המשיג עצמותו הוא

נע"ם דבריהם ובעשר כחות דמלאכייא ובעשר גלגלי דרקיעא. ולא אשתני בכל אחר. רמז לב' הצחי' הכל כמבואר. ובצ"ר פ"ד אמרו כשהוא רוצה הלא את השמים ואת הארץ אני מלא. וכשהוא רוצה הים מדבר עם משה מנין שניצדי הארון. ארצב"א פעמים שאין העולם ומלואו מחזיקים כבוד אלקותו פעמים שהוא מדבר עם האדם מנין שערות ראשו כו'. וכ"ה בשמו' רבה פ"ג. רמז ג"כ לאלו ב' הצחי' כמבואר למצין: ולבן נקרא הוא יתברך בכל דברי רז"ל בשם הקדוש ברוך הוא. כי כללו בזה השם הנכבד. אלו הב' צחי' יחד. כי קדוש פירושו מונבל ונעלה. והוא כפי אשר מנצדו יתברך שהוא באמת מופרש ומונבל ומואד נעלה מכל עניני החילוקים ושינויים חלילה. רק הכל מלא אחדות גמור לבד בהשוואה גמורה. ומרומם מעל כל צרכה ותהלה ואיננו נריך להתברך ח"ו. ועיין חקונים ת"ע ק"ל סוף ע"א. וגם לא שייך כלל לפי זאת הצחי' שום ענין תוספת ורצוי ברכה. כיון שהכל אחדות פשוט לבד כקודם הבריאה. וכמ"ש (ישעיה מ') ואני תדמיוני ואשוא יאמר קדוש. שזה הכתוב נאמר על עצמו' אחדותו יתב' כידוע ברע"מ וחקונים. ומצד צחי' השגתו מציאות הכחות והעולמות. הוא נקרא ברוך כביכול. מנצד התחדותו יתב' אליהם. כי הם הצריכים לענין התוספת ורצוי ברכה ושפע ע"י מעשי האדם הרצויים כמש"ל בשער ב'. וזהו הקדוש ברוך הוא. ר"ל שהוא מנצדו יתב' קדוש והוא הוא עצמו נקרא ברוך כביכול מצדו והכל אחד. וע"ז הצחי' שמצדו הוא שגמורו המקראות. אל עליון. יושב בשמים. והרבה כיוצא: פרק ו והנה כל יסודי תורה הקדושה בכל האזהרות והמצות כולם עשה ול"ת. כולם הולכים ע"פי זאת הצחי' שמצד

כאמרי רק מזדבחי הקו. ועי' צריש ס' אונרות חיים. ומודעת שכל דברי הארז"ל ננסמרות משל הם. ופנימיות ענין הצמזם והקו. הכוונה על אלו הב' צחי' הנ"ל שהן צמזם צחי' א' וענין א' לגמרי. כי ביאור מלת צמזם כאן אינו לשון סילוק והעחק ממקום למקום להסתכסם ולהסתבך עמנו אל עצמו כניכול להמציא מקרי פנוי ח"ו. אלא כענין שאמרו צב"ר ס"פ מ"ה וצמזמה פניה ולא ראתה העלך. ובאיכה רצתי צריש א"ב דאני הנצר הלכה וצמזמה פניה אחר העמוד. שפירשו שם לשון הסתר וכיסוי (עיין צערוך ערך צמזם). כן כאן מלת צמזם היינו הסתר וכיסוי. והכוונה. שאחדותו ית"ש צצחי' עצמותו הממלא כל עלמין בהשואה גמורה מכנים אהנו בשם צמזם. מחמת שאחדותו ית"ש הממלא כל עלמין הוא מצומצם ומוסתר מהשגתנו. וכענין אכן אחת אל מסתתר (ישעיה מ"ה). והשגתנו מה שאהנו משיגים מציאת השתלשלות עולמות זה למעלה מזה צצחי' שונים. מכנים אהנו בשם קו שהוא כעין קו המשתלשל. וי"ש הארז"ל שמזד הצמזם היינו מזד עצמות אחדותו ית"ש בהעולמות המלא אחת כל. אשר אף שמאחתו הוא מצומצם ומוסתר. אבל צצחי' עצמותו לא יצדק ענין מעלה ומטה. רק מזד הקו היינו מזד השגתנו שאהנו מזדנו משיגים סדר העולמות דרך השתלשלות כעין קו. יצדק מזדנו מעלה ומטה. (ואף גם זאת שמזד הצמזם. היינו אף שהוא ית"ש צמזם והסתיר מהשגתנו אור עצמות אחדותו הממלא כל. עכ"ז לא יצדק בו מעלה ומטה אף מזד השגתינו אם היינו משיגים הסתר שיה בהשואה גמורה בכל המקומות כענין עיגול המקיף שלא יצדק בו ענין מעלה ומטה וחילוק מקום. אך מזד הקו היינו שמאחר שגזרה רצונו יתצדק

שגם

הוא היודע עצמות מהות זה הענין המופלא ומכוסה. והנסמרות לה' אלקינו. ואהנו אין רשאי' להתבונן אלא צמה שהורשינו והנגלות לנו להשגתנו. והוא צצחי' שמזדנו שנקרא הוא ית"ש צצחי' סובב כל עלמין. מחמת שעכ"ז צמזם צרצונו הפשוט כבודו ית"ש. שיחרארה לעין ההשגה מציאת עולמות וכחות וצדיות נצראים מחודשים. ולזאת חייבים אהנו לידע ולקבוע בלבנו אמונה אומן בל תמוט. שמזדנו ודאי שיש חילוק מקומות וענינים שוני' לענין דינא והלכתי רצתי כוש"ל. כי היא פנת יסוד האמונה ועיקר שורש התור' והמלות כולם: והוא ג"כ א' מהטעמים. שאחר יחוס פסוק ראשון דק"ש אומרים בשכמל"ו. והוא כוש"ש להלן צפ' י"א שענין יחוד פ' ראשון צצציות אחד. היינו לכיון שארץ יחיד צ"ה הוא אחד בכל העולמות והצדיות כולם אחדות פשוט כמשמעו וכולם נחשבים לאין ואין עוד מלבדו יתצדק לגמרי. ושלא נגד להתבונן חלילה על מהות הענין איך ומה. לזאת אהנו אומרים אח"ז צדוק שכמל"ו שיתבאר שם שהכוונה הוא על צצחי' שמזד השגתנו שמתראה מציאות עולמות וצדיות מחודשים צרצונו יתצדק הצדיות להסתברך מאתו. והוא המולך עליהם. זהו צדוק שם כבוד מלכותו וכו'. (וזהו הענין שפסוק ראשון נקרא צדוק יחודא עלאה. ופסוק בשכמל"ו נקרא יחודא תתאה. והוא מבואר): פרק ז' ואלו הב' צחי' הנ"ל שמזדו יתצדק ומזדנו. הן הן עלמין ענין הצמזם והקו הנזכר צצציות הארז"ל. ואשר מבואר שם שמזד הצמזם לא יצדק בו שום שינוי וחילוק מקום מעלה ומטה פנים ואחור. רק השואה גמורה אחתה. וכל עניני השינויים וחילוק המקומות וכל השמות וכנויים. כולם

שער ג

והקליפות בשפל המדרגות התחתונים. ונראה ומתדמה כאלו ח"ו הוא חלל פנוי מאור אחדות עצמותו ית"ש. ואין אנתוני משיגים רק רשימה דקה מועטת ואור מועט כעין קו דרך משל עד שבהגיעו דרך סדר ההדרגות והמסכים הרבים אל הכחות תחתוני התחתונים כחות הטומאה והרע. אין התגלות אורו יתב' ניכר כלל להשגתו. ח"ש שם שהקו האור לא הגיע עד קצה התחתון ולא נדבק בתחתיתו וע"ז ימצא בחי' מעלה ומטה כו' ע"ש. והוא מבואר למזין. והצמטוהקו הכל אי' וענין אי'. ור"ל עס כי ודאי שגם במקום כל העולמות והברואי' הכל מלא גם עתה רק עצמותו ית"ש לבד כקודם הבריאה אמנם הוא בבחי' צמטו היינו בבחי' הסתר לבד מופלא ומכוסה מהשגתו. כדי שעי' זה הצמטו וההסתר תהא כל השגתו אחת העולמות דרך השתלשלות. והמשכת התגלות אורו יתב' בהם בסדר ההדרגה לבד כעין קו דרך משל כנ"ל ח"ש שם בשער עיגולים ויושר ענף ב' שהקו חוט האור לא נמשך ונחפזט תיכף עד למטה אלא לאט לאט. ר"ל דרך הדרגות רבות מאד בשיעור מדוקדק כפי הצורך להשגתו ענין העולמות וסדר הדרגתם. והמזין יבין עפ"י מדעתו כל שורש הענין המבואר שם. כי איא לפרט ולהסביר היטב כל דבריו ז"ל שם: פרק ח ולבן נאסר החקירה והתנוונות במכות ענין הצמטו כמ"ש האר"ל. כמ"ל שלא הורשינו להתבונן כלל לידע ולהשיג מהות ענין מקומו של עולם איך שהכל מלא רק אחדותו הפשוט יתב'. ואין עוד מלבדו כלל לגמרי מזדו יתב'. והאמת שהוא בכלל שאלת וחקירת מה לפנים שלמדוהו ז"ל (זר"פ אין דורשין) מכתוב מפורש כי שאל נא לימים ראשונים למן היום אשר ברא אלוקים אדם

שגם אחר הצמטו וההסתר. אין ההסתר שזה להשגתו בכל המקומות בזה. ואנחנו משיג' השגות שוני' בחילוק בחי' פרטי' דרך השתלשלות כעין קו אור המאיר השגתו להשיג התגלות אורו יתב' בעולמות וכחות חלוקים. שכל עולם וכח היותר עליון ההתגלות אור האלקי בו יותר. וגם השגתו התגלות אורו יתב' בזה העולם. הוא ג"כ בבחי' ומדרגות שוני' במקומו חלוקים כמו שמונ' רז"ל עשר קדושות. וג' מחנות מקדושות. זו למעלה מזו בערך קדושתם. אז מזד קו אור השגתו התגלות אורו יתב'. הוא שידק בו מעלה ומטה. וכל חילוקי המקומות והבחי' שונים ופרטיהם המבוארים בדברי האר"ל. וכן ענין המקראות אל עליון. ואלקינו בשמים. יושב בשמים. והרבה כיוצא. שזמד השגתו ידק לומר שמוקדם זה ניכר יותר גם אלגלו התגלות אור אלקותו ית"ש ממקום אחר שהתגלו' אורו יתב' הוא בבחי' הסתר מהשגתו. וכענין שאמר יעקב אבינו ע"ה בעמדו על מקו המקדש כמו שקבלו רז"ל. אין זה כי אם בית אלקים. ר"ל שזה המקום מושג גם להשגת האדם שאין בו רק התגלות אור אלקותו יתב' לבד): וזהו ענין החלל ומקום פנוי שהזכיר ז"ל. ושכלל ענין הצמטו היה להתגלו' הכלים. היינו שגורה רגונו מטעם הכמוס אחר יתבר'. להסתיר אור אחדות עצמותו יתברך בזה המקום שיעור עמידת העולמות והבריות כולם הסתר עמוס. להמציא ע"ז ענין נפלא מה שיתראה ויושג מציאות עולמות וכחות אין מספר דרך הדרגה והשתלשלות. ולהאיר בהם התגלות אורו יתברך אור דק בשיעור ודקדוק עמוס ודרך מסכים אין קץ. ועד שיוכלו להמציא דרך השתלשלות ומסכים עצומים גם מקומות אשר אינם טהורים וכחות הטומאה והרע

ממזותיו יתב' כי מלא כה"כ. כמשי' (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אחרנו כי הלא את השמים ואת הארץ אני מלא. וכעין שאמר דוד המע"ה שויתי ה' לגדי תמיד. והוא ענין חילול השם הנאמר בכ"מ. ענין שפי' בזה' פסוק מחלליה וכו' שהוא לשון חלל ופניית מקום. כן הענין כאן שמראה ח"ו כאלו המקום שעומד בו הוא חלול פניו ממנו יתב' ואינו חושש מלעבור על מזותיו יתב'. וכעין זה מאמרם ז"ל (ספ"ק דקדושין) כל העובר עבירה בסתר כאלו דוחק רגלי השכינה. (ובזה יתישב מאי דקשיא טונא ובעיני כל חכם לב יפלא. מליץ התיר הארתי' לעצמו לדבר ולהזכיר כלל ענין המזמור. כיון שהסתנוגות בו אסורה. ולפמ"ש ענין המזמור. נאמת הענין טובא ככל מקום וזמן גם כזה העולם לשרירים אשר ה' קורא. לידע מציאות זה הענין הנורא מטעמים הנ"ל. וכן ברע"מ ותקונים וקדוש ה' רבינו שמואל בעל שיר היחוד הנ"ל והרומק ז"ל שהזכירו הענין ברמו למנן. הכל מאלו הטעמים הנזכר'. וכמוהו למנן ברומק שם בשורש קדושת היחוד ע"ש): אפגם הזהר מאד בנפשך. זכור ואל תשכח אשר נתבאר למעלה שאין הדבר אמור אלא לדעת הענין ידיעת הלב דרך כלל בשיעורא דלגא לנד. אבל לא לחקור ולהתבונן ח"ו במהות הענין. וגם להזהר מאד שלא יהא ממשבא לבא לקבוע כל סדר ההנהגה במעשה ע"פי זה הענין הנורא. כי צקל יוכל להולד מזה להסתנהג בכמה דברים גם נגד חוקי ויסודי תו"הק. ולא יעבור כחצי. וכמשי' וידעת היום והשנה אל לנגד כי ה' כו'. בשמים משעל וכו' אין עוד. אל לנגד דוקא היינו רק באונגמא דלגא ושיעורא דלגא לנד. וכעין שאמרו בתפלה יכולן לנו למקום.

פרק ט

אדם וכו' ואי אחת שואל וכו'. והארתי' אשר הורשה והפליא לגלות סודות עמוקים ורמים כנר פי' הוא ז"ל שפנימיות כוונת הכתוב למן היום אשר ברא אלקים אדם וכו' הוא על עולם אדם קדמאה. וגם נענין ח"ק כתבשאלין אהנו רשין לדבר ולחקור נענין עצמות פנימיותו. רק באורות היוצאי ממנו לבד. וגם זאת רק מאורות דס"ג שבו ואילך. ולא באורות ע"כ שבו. כ"ש שלא הורשינו להתבונן חלילה במהות ענין המזמור כפי אשר הוא מצדו יהנך. ורק נענין הקו היינו בהסתללות העולמות שכפי השגתנו. כזה הוא שהעמיק הרחיב הדבור. אבל נענין המזמור דבר בו צרעא ושוב ולא דיבר במהות ענינו בפרטות. וע' דריש ספר אורות חיים ד' ב' ריש ע"ג. ולא גילהו רק מציאותו דרך כלל לבד לחכם ומבין מדעתו. מטעם שדלוי ראוי להאדם הישר חכם לב לקבוע כל הימים בת"ת ומזות אשר נאמנה את אל רוחו. לידע מציאות זה הענין הנורא דרך כלל שאדון יחיד ית"ש מלא את כל ואין עוד מלנדו יתב'. להלביז מזה טובה קדושת מחשבתו לעבודת התפלה. לזיון לנו באימה ויראה ורחת למקום הוא מקומו של עולם. (ומקומו של עולם הוא כוונת ענין המזמור. והוא מבורך כנ"ל). כמאמרם ז"ל שהמחפלי צריך שיכוין לבו למקום. וכן אמרו וכשאתה מתפלל אל תעש וכו' אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ב"ה. וכענין שאמר ר"א לתלמידיו (ברכות כ"ח ב') דעו לפני מי אתם מתפללים. וכן ביחוד פסוק ראשון דק"ש בתיבת אחד ראוי להעמוד אחתי לבין קדושת מחשבתו שהוא ית"ש מצדו הוא אחד במשמעו גם ככל הנרואי כולם אחדות פשוט לנד בקידם הנריא' ובמ"ש אי"ה להלן. גם להיות ירא וחרד מזה מלעבור ח"ו על אחת

שער ב

פרק ט ומ"ש וידעת היום כח. כי ה' הוא האלקים. ההבדל שנין אלו ב' השמות הוא. ששם האלקים נאמר גם על איזה כח פריץ הנמשך ממנו יתב'. ושם הוי"ה נאמר על מקור הכחות כולם שנמשכים ממנו ית"ש. וכמו שאמרו ז"ל בב"ר שהזכיר אחר נאמר כל מעשי בראשית שם מלא (היינו הוי"ה אלקים) על עולם מלא. ששם הוי"ה ב"ה הוא מקורא דכלא ב'. וזעת הנריאה נמשך בכל נאמר כח או כחות פרטים ממקורא דכלא להתהו' ולהנר'או אותו הדבר וקיומו. לזאת לא נזכר בכל מע"ב רק שם אלקים לבד. ואחר שגמרו המשכת כל הכחות כפי שגזרה רבינו יתב' לצורך העולם. אז נאמר ביום עשות ה' אלקים שם מלא. וזהו וידעת היום והשבת אל לבדכ כי ה' הוא האלקים וכו'. היינו שלא לבין להשתעבד ולהתדבק בשום עבודה לאיזה כח או כחות פרטים אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת. רק לבין הכל לשם העם המיוחד הוי"ה ית"ש מקורא וכללא של כלל הכחות כולם שנמשכו ממנו. וזו היתה כל ענין העבדו' של דורות הראשונים מימי דוד הניש שאז התחילו בעול' ענין העבדו' כמ"ש אז הוחל לקרא בשם ה'. שהיו עובדים לכחות הכוכבים והמזלות כל א' לבוכב ומזל מיוחד שבירר לעצמו. לא שחשבו כל א' שאותו הכוכב הוא אליה שברא את כל. שהרי מעולם היה שומה צפיהם של העבדו' לקדמותו ית"ש אלהא דאלהין במשח"ל. וכן אמר מלאכי הנביא בתוכחתו לישראל כי מוזרח שמש ועד מבואו גדול שמי בגוים כו' כי גדול שמי בגוים אמר ה' צבאות אלה שמתלת טעות דור אנוש היה. שחשבו בשבוס דעתם כי רם ה' ועל השמים כבודו ואין כבודו להשגיה על ברואי זה העולם השפל. ולכן חשבו שהסיר הוא יתב'.

השגחתו מהם ומסרם לכחות הגלגלים והמזלות שהמה ינהיגו זה העולם כרצונם והיה נחשב אצלם חולין ואיסיר גמור וחופזה גדולס נגדו ית' להתפלל לשמו הנכבד והנורא לבקש מאתו צרכיהם השפלים. לזאת השתעבדו עצמם וכינו כל עניני עבודתם ונקשחם לכחות הכוכבים והמזלות (ואופן עשייתם העבדו' וחיבותם וקטורם אליה. ע' בתקן ס"ו). והיו יודעים ג"כ להשביע המלאכים הממונים על המזלות. לדעת טובורעו ושישפיעולסהם עי' טובות והנאות עה"ז מכחם שנחמנו עליו מאדון כל ית"ש. ומעטים יחידים סגלה היו שהכירו וידעו בזה. שאף שהוא ית"ש מגיבי לשבת. עכ"ז הוא משפילי לראות בשמים ובארץ. ומהם שהיו עובדים לחיות ועופות (כמ"ש מלכים ב' ס"ו י"ז) ג"כ כוונתם היה להתדבק עצמם עי' להכח והמזל העליון של אותה הנד'. שישפיע עליהם מכחו וממשלתו שנתמנה עליו מהבורא יתב'. וח"ש הנשים הארורות לירמיה' ומן אז חדלנו לקטר למלכת השמים והסך לה נסכים חסרנו כל כו' (ירמיה מ"ד). ומהם שהיו משתעבדים ומזבחים ומקטרים לאי' אדם שראו שכה ממשלת מזלו גדול מאד. בחשנם שעי' השתעבדו ועבודתם אליו יעלה מזלם עם מזלו. ומהם אף שלא היתה כוונת עבודתם להשפעת הנאות עוה"י. אצל כוונתם היתה להשיג עי' איזה השגות שכלים שחמדו להם. כמו חכמת הקסמים וכיוצא איזה השגות. ומהם שהתדבקו לעבודת איזה אנשים כדי להמשיך השפעת אמונת אמן ועניני עתידות. וזהו הכל עבדו' גמורה. ובכלל לא יהיה לך אלהים אחרים כמ"ש הכל הרמזין ז"ל בפירושו על המורה שם. וע' לק"ת ס"פ נח בענין דור הפלגה:

ואפילו להשתעבד ולהתדבק באיזה עבודה לבחי

עבודת הקרבן. ודאי גם על זה שיך
האזהרה:

וזה"ל זונה לאלהים יתום בלתי לה' לבדו.
היינו שלא לבין ח"ו בשום עבודה וענין
לאיזה כח פרטי מכחות שקבע הבורא יתב' (כי
שם חלקים משותף לכל בעל כח פרטי שהי'
כידוע וכחש"ל). רק לבין לשם העצם המיוחד
לו יתב' לבד שפירשו מהיה הכל היינו כלל
ומקורא דכל הכחות כולם כנ"ל (וזהו שמו
ישראל ה' חלקינו ה' אחד. ר"ל שכל הכחות
פרטים שנמשכים מהו' ב"ה הם מאוחדים
ונקבעים בבחי' יתב' כלל מקור אחדותו). והוא
מזר התחברותו יתב' עם העולמות ולפיכך בכל
מקום שנותה התורה על ענין הקרבת ביארה
בפי' לה' דוקא. ובאמרו ז"ל (סוף מנחות)
בא וראה מה כתיב בפי' קרבותו שלא באמר
בהם לא אל ולא חלקים אלא לה' שלא ליתן
פ"פ לבעל הרין לחלוק. ועי' ז"ח בראשית ו'
ע"ד ו' ע"א וע"ב הענין יותר מזה:

פרק י ולפי דרכנו נענין הב' בחי' הכל
שמאד יתב' ונאדנו שנתבאר
ביבואר עוד הפרש וחילוק שבין הב' שנות
ה' וחלקים. כי שם חלקים פי' בעל הכחות
כולם. וקצת ביאור ענינו עי' בריש שער א'.
וביותר ביאור ענין בעל הכחות. כי כל כח
מהתחתון שנתחתונים עד העליון שבעליונים
הנושבת קיומו וחיותו הוא עי' הכח שלמעלה
היינו שהוא נשמתו המתפשט בפנימיותו. וכידוע
בדברי הארז"ל שהואור ופנימיות נשמת כל כח
ועולם הוא עצמו החיוניות של הכח והעול' עליו.
וכן הולך ע"ז הסדר גבוה מעל גבוה. בין בכללות
הכחות. כי כללי כל הברוא' וכחות התחתונים
הם מהתנוונות הד' יסודות. ושרש הד' יסודות
הם מהד' מלאכים הנקראים ד' מוחות שכינה

שימנח

לנחי' רו"הק שגאיהם אדם נביא ובעל רו"הק.
גם זה נקרא ע"ז ממש. כמו שמצינו
בנבוכדנצר שהשתחוה לדניאל. ג"כ לא נבוכדנצר
שהחיקו לאלוה בורא כל. אלא שכיון בהשתחוימו
להשתעבד ולהתנדב לרוח הקדש שבו כח"ש
(דניאל ב') בארץ מלכא נבוכדנצר נפל על חפציה
ולדניאל סגיד ומנחה וניחחין וכו' מן קצוט די
חלכין הוא אה חלכין כי וגלה ריזן די יכלת
למגל רזא דנה. ושם (סי' ד') ועד אחרין על
קדמי דניאלכו ודי רוח חלכין קדישין בי' וכו'.
ורז"ל אמרו (סנהדרין ז"ג א') הטעם שלא היה
דניאל נעת צווי ההשתחוי' לללם שאמר דניאל
חתי' מהבא דלא לקיים בי' פסילי אלהיהם
תשרפון. וכו' אמר ג"כ יחל דניאל מהבא
דלא לימרו קליי' לאלהי' נבוכדנצר. ועי' ז"ח רות
ס' ע"ב. ובז"ר פ' צ"ו ובתנחומא ר"פ ויחי וכן
אמר מוצא בדניאל וכו' מה כתיב בארץ מלכא
נבוכדנצר וכו' ומנחה וניחחין אמר לבשכא לי'
אכל דניאל לא קיבלתמה שכסם שנפרעין מעובדי
עי' כך נפרעין מהע"ז עצמה. וכן אמרו
שם זה הטעם גם על יעקב אבינו ע"ה שלא רצה
ליקרב במזרים. הרי שקראו"ל ענין זה ע"ז.
אף שהכוונה היתה לרוח חלכין קדישין דני'.
וי"ל עפ"ז הכתוב לא יהיה לך אלהים אחר'
על פני. ר"ל שלא לבין ח"ו בשום דבר לאיזה
בחי' וכן פרטי אפי' אם יהיה אותו הכח
בחי' פני היינו אפי' לפרט רוח"ק שגאיהם אדם
או פרט בחי' הקדושה שגאיהם כח עליון שבעליוני'
וכענין מאמרו ז"ל (ר"ה כ"ד ב') על לא העשון
חמי אפי' דמות שנוי המשמש לפני במרום כגון
אופנים ושרפים וחיות הקדש. ועם כי עיקר
אזהרת הכתוב על כל הע"ז הנ"ל היינו
בד' עבודות דוקא אמנם עמה שעבודת
התפלה בהשתעבדות כוונת הלל הוא נמקים

שמיננס א' ר' ג' מ'ן. והד' מלאכים אלו שרשם
מד' חיות המרכבה שהם כללי כל שרשי נפשות
כל הנרואי התחתונים. שכל האלפי רבוי מיני
החיות שרש נפשותם משתלשל מן פני אר"י
שנמרכבה. ונפשות כל מיני הנפשות משתלשלי
מפני שור. ושל כל מיני העופות מפני נשר. וכמ"ס
גזוקר פנחס ר"מ ע"ב רזא דקרננין כו' פני
שור התפשט לנעירי רוחא מני' וכו' ע"ש. ולכן
נכל א' מולך עליהם אותו המין שגורתו ושמו הוא
לנורה ושם הפנים שנמרכבה כמ"ס ז"ל (חגיגה
י"ג א') (ונפשות רבה פכ"ג) אר"י מלך בחיות
וכו'. ונפש האדם הוא מפני אדם. לכן האדם
מהגאה על כולם. כי כן עיקרם וכללם של כל
הד' פני המרכבה הוא פני אדם כמ"ס ומתוכה
דמות חרבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה.
ועי' גזה גזוקר יתרו פ' ע"ב אדם כליל כללו
וכו'. ונפ' תזריע מ"ח סוף ע"א כתיב ודמות
פניהם וכו'. ונפ' במדבר קי"ח ב' ודמות פניהם
וכו'. ועי' ז"ח יתרו במעשה מרכבה ליב ע"ג ו"ג
ריש ע"א. (ושרש שרשו של האדם הוא מאדם
שעל הכסא כנ"ל בשער א' פ"ו) ושרש וחיותם
של הד' חיות הוא מהעולם שעליהם. וכן עד
לעילא ולעילא. ועי' גזוקר יתרו פ"ב ב' תאנא
גדא עלאה ארבע חיוון אית דאינהו לנו וכו'
ואינן קדמאי עתיקין דעתיקא קדישא כו' תאנא
כגוונא דלעילא אית לתתא מנייהו וכן נכללו
עלמין כללו אחידן דא גדא דא גדא. וברע"מ
ואית חיוון דסחרן לכורסייא דנריאה כו' ואית
חיוון דינירה כו' ואית ד' חיוון דארבע יסודות
וכו'. ועי' ע"ח שער קיצור אג"ע ספ"ח. ושם
בסיף השער נענין כחות נפש האדם ע"ש. ושרש
כל השרשים דלהון הוא מד' לחיות שם הוי"ה
ג"ה וכן השרשין קדמאין רזא דמהימנותא אבהן
דכלהו עלמין הנזכר גזוקר וארא כ"ג סוף ע"ב :

ובן פרטי הכחות והמינים כולם. לכל א' יש
שרש ושרש לשרש למעלה מעלה. כמאמר
ז"ל (ג"ר פ"י) אין לך כל עצב ועצב שאין לו
מזל ברכיע שמכה אותו ואומר לו גדל שנאמר
הידעת חקות שמים וכו'. ועי' גזוקר תרומה קנ"א
ב' ונפ' קדושים פ"ו א' הענין באורך קצת. כי
אותו הכוכב והמזל הוא פנימיות נפש וחיותו
ושרשו של אותו הכוח שממנו מקבל כח הנמיחה
שהיא נפש כידוע. ושרש ונפש אותו הכוכב
והמזל הוא המלאך הממונה עליו שממנו מקבל
הכוכב כח הנמיחה להנמיח ולגדל אותו הכוח
כמ"ס גזוקר תרומה הנ"ל ועל ההוא כוכבא
ממנא חד וכו'. ושרש ונפש המלאך הוא מהכח
והעולם שעליו. ולכן משביעין את המלאכים
בשמות. כי אותו השם הוא נפש וחיותו ונהורא
דילי של אותו המלאך בהעולם והכח שעליו
שמאירו ומקיימו. ועי' גזוקר בלק ר"ח א' כל אין
מלאכין קדישין דלעילא לא קיימין ולא יכלין
למיקסר בנהורא עלאה דגהר לון קיימין לון ואי
פסק מנייהו נהורא דלעילא לא יכלין למיקסר. ועי' ע"ח
שער ציור עולמות אג"ע בהקדמת הרצ"ו ושם
סוף פ"א ונשער השמו' פ"ו שהמלאכי' הם בחי'
כלים והשמו' הם העצמות שלהם ופנימיו' נשמתם.
ולכן הוא פועל בו ומנהיגו לכל אשר יטהו כנשמה
שמנהגת הנוף. וכן ע"הד עד לעילא ולעילא :
ובן נענין הנשמו' שנכל עולם. כל נשמה שרשה
ומקור חיותה הוא מנחי' הנשמה של
העולם שעליה שהיא נעשית ונקרחת אלה
נשמה לנשמה. וכן כולם :

והוא ית"ש הוא האלקים נצל הכחות כולם.
שהוא נשמת וחיות ושרש השרשים של
הכחות כולם. כמ"ס ואחיה מחיה את כולם. כל
רגע ממש. ולכן נקרא הוא יתב' נשמתא דכל
נשמתין ועקרא ושרשא דכל עלמין :

פרק יא

שדך מכל חס היה
רואה מי להצניע עניני
המוחשים הנשמים.
היה נרדף לקטר להם
להשמיצם לשמע און
שיטנם צמיונות.
והענינים הכרוכים
שתלה בה נרדף להצניע
ענינם לשמע און.
עמה דאום נפוש
לחושם ונפלאות
השגתם :

ראשית עשרת הדברים
אנכי ה' אלקיך. כי זה
כל עיקר יסוד האמונה
שנרדף כל חס ישראל
לקבוע בלבו שרק הוא ית'ש
הוא הנעל כח האמיתי
ונשמת וחיות ושורש העיקר
שלו ושל כל הדוראי'
והכחות והעולמות כולם :

זהו ענין ופי' של שם אלקים בעל הכחות
כולם. אבל עכ"ז לפי פירושו וענינו של
זה השם משמע שיש במציאות נגזר גם עולמי
וכחות מחודשים מרצו הפשוט יתנרך שלמאס
כבודו והניח מקום כביכול למציאות כחות
ועולמות. אלא שהוא יתנרך הוא נשמת
ומקור שרש כח חיותם שמקבלים מאתו ית'
שמחפשט ומסתתר בתוכם כביכול. כענין
התפשטות הנשמה בגוף האדם. שאף שהיא
מחפשטת בכל חלק ונקודה פרטית שבו. עכ"ז
לא נוכל לומר שהגוף מתבטל נגדה כאלו אינו
במציאות כלל. וכן בכל כח ועולם עליון שמחפשט
בכל עצמות הכח והעולם שמתחיו. עכ"ז גם
הכח והעולם המתחתון ישנו במציאות. והוא
כפי אשר מדרנו נענין השגתו כמש"ל. אבל
שם העצם הוי"ה ב"ה מורה על הנחי' והענין
כפי אשר הוא מדרו יתנרך שנתבאר למעלה
(ואף שגם שם הוי"ה ב"ה נקרא ג"כ מדר
התחברותו ית' בדרצו להעולמות. כי עצמות
אדון יחיד אינם ב"ה נחתי' היותו מופשט
מהעולמות לא אחרתיו נשום שם כלל. אעפ"כ
העולמות המה בטלים ומבוטלים במציאות נגדו
יתנרך מדר זה השם הנכבד. והוא מעין הנחי'
כפי אשר מדרו יתנרך). ולכן נקרא שם העצם
שם המיוחד ב"ה :

חיה

פרק יא והענין כידוע נזכר שהוא ית'
ודבורו חד. וכל דבורו מאמר
של הקב"ה נמנעה בראשית מאמר ויהי. הוא
הנפש וחיות אותו הדבר שנדרג בו וכל רני
רצות המינים שבו עם המולות הממונים
עליהם והמלאכים הממונים על אותם המולות
ושרשם ושרש שרשם למעלה מעלה שכל עולם.
ומאז והלאה עוד כל ימי עולם דברו ית' נגד
נחם להאירם ולקיימם כל רגע בכל פרטי
עניניהם ושינוייהם וסידור מלכם. לכן בכל
העשר מאמרות לא נזכר רק שם אלקים שאותו
המאמר הוא בעל הכחות של אותו הדבר וכל
המינים שבו שנדרגו בו. שהוא נפש המחפשט
נפנימיות כל פרטי חלקיהם. רק שעתה טח
ענינו מראות נעיני הנשר איך ונאחזה אופן
דבורו ית' מחפשט נחם. ולעיל כתבנו (ישעיה מ')
וראו כל נשר יחדו כי פי ה' דבר. היינו שזדכך
השגתו עד שמוכה להשג' ולראות גם נענין הנשר
ענין התפשטות דבורו ית' בכל דבר בעולם. כמו
שכבר הייתה ההשגה מעין זה נעם מתן תורה
דכתיב וכל העם רואים את הקילות. (*) והוא
ג"כ בכלל מאמרים ז"ל סוף פי' אלו עוזרין
לא כהעולם הזה העולם

הגדרה

וי"ל עפ"י מאמרים
ז"ל ע"י הכח
(מכילתא לג"י רמ"י
צחומים) שהיו שומעים
את הגדרה ורואים את
הנשמה. וי"ל שכי
נחשלו מהם אז כל
כחות הנשמות ונזדכך
השגתם מאד עד שכל
מציאות עניני המוחשי'
הנשמים שהיו תחלה
רואי' אותם כח"י מוחשי'
עמה נחשלו אלם
מראותם נפוש ראותם
והתבונן נחם כלל. עד

הנא. העולם הזה נכתב
ב"ה ונקרא ב"ה אבל
העולם הנא נכתב ב"ה
ונקרא ב"ה והבן. והוא
ענין הכח (ישעיה ל')
ולא יכנף עוד מורד ויהי
עיניך רואות את מורדך.
ועי' ית' ית' ל"ד סוף ע"א
נפיש כסויין לאתכסאה
שמה וכו' ע"ש היטב כל
הענין: ולכן פתח ית'ש

שער ג

ולמשה ולארבע רוחות השמי' חו' לא זריכת. ולפ' ד קשה קלח
לישאל דלמליכתי' פל חיצת אחד. חונס גס האל לא חברה.
כידוע לידועי' בדברי האר"י ז"ל שכל תחלת ראשית מתשכמו
ית' צענין הצריכה היתה צמוד מלכות דא"ס (והנ):

פרק יב וזהו הענין שדרשו ז"ל (חולין ז' ב')
על פסוק כי ה' הוא האלקים

אין עוד מלבדו אר"ח אפילו בשפים. כי כל
עניני פעולות הכשפים נמשך מהכחות הטומאה
של המרכבה טמאה. והוא ענין חכמת הכסף
שהיו הסנהדרין צריכין לידע. היינו חכמת
שמות הטומאה וידיעת עניני כחות המרכבה
טמאה בשמותיהם. שעי' ופעלו בעלי הכשפים
פעולות וענינים מזויים כשמשציעין כחות
הטומאה בצחי' העוב שבו שישפיע בחובו חיות
לעשות נפלאות היפך סדר כחות הטבעי'
והמזלות. ועיין ע"ח שער קליפת נגה ריש
פ"ה. מחמת שכן קבע הבורא אדון כל יתנצח
עניני כחותיה' למעלה מכחות הטבעי' הנמשכי'
מהכוכבי' והמזלות שעי"ז יהא נכחס לעשות
פעולות גס היפך טבעי כחות הכוכבים ומזלות
שהוקבע בהם צעת הצריכה. כידוע שכל כח
ועולם קבע בו הבורא יתנצח כח ויכולת
להגביה ולהטות את הכח והעולם שחתהיו
לכל אשר יהיה שמה הרוח וכו'. ומי' ששם שמכחיין
פמליא של מעלה ר"ל שרק סדור כחות הפמליא
של הכוכבים והמזלות קבע הבורא יתנצח כח
בכחות הטומאה שיהו יכולין להפכס. אבל לא
שיהא נכחס לשנות ח' ומסדר הפעולות הקדושים
של כחות המרכבה קדושה. ואדרבה כשמשציעין
אותם בשמות של כחות הקדושה. ממילא כרגע
מתבטל כל עניני פעולתם לגמרי. וכמ' שצחיין
י"ח אלן דידעין בקליפין ענדן אומאה צשמהן
וצהויות דקב"ה לאלין קליפין וצטלן גזרה. ועיין
ע"ח צפ' הכ"ל. כיון שאין הכח שלהם מעצמם
ח' כי אין עוד מלבדו יתצ' בעל הכחות כולם.

גס

וזהו כי ה' הוא האלקים כו'. ר"ל עם כי
מזד השגתו הוא נקרא צסם אלקים
ומזדו יתצ' נקרא צצחי' שם הוי"ה ציה. צחמת
הכל א' וה' הוא האלקים כו'. כמש"ל פ"ז ענין
הצנועם והקו דכלא חדא.

וזהו ג"כ בכלל ענין יחוד פסוק ראשון דק"ש
ה' אלקינו ה' אחד. (*) ר"ל לכיון שהוא

יתצ' הוא אלקינו בעל
הכחות ומקור שורש
נשמתו וחיותו ושל כל
הצדושים והעולמות. ואף
צברא והמציא מציאות
כחות ועולמות וצדויות
עכ"ז הוא צצחי' הוי"ה
ואחד מזדו יתצ' שאין
הצדושים כולם חוצנים
ח'ו כלל נגד אחדותו
הפשוט יתנצח הממלא כל
ונקרא גס עתה הויה
ואחד:

נמלים ויחשים. והנה מקבלים עליהם עול מלכותו צדוין
כ"ש וק"ו אין ערך כלל שהוא יתצ' אשר אין ערך לקדושתו
ועולם אחדותו הפשוט וכל העולמות כלל חשיצין קו"י. ודאי
צחמת חיותו צסם כלל ששצסחה יתצ' שהוא צצח ונשוא
צכודו מלכותו על עולמות צכודים שכלם שפלים ולא
חשיצין קו"י כלל. רק שהוא יתצ' צנקוס גדולתו ממלא
ענותותו שגזרה דגורו לקצלו מלכותו לשצח. לצאת הוציאוהו
ז"ל לליקיי קדרה. והצקינן שפכ"ס לא כחונקרה אלא צחשאי:

ורפ"ד הכ"ל פנימיו' כוחות ז"ל היינו שאחר שצדויותו
צצקוק שפע שהוא רק אחד אחדות פשוט ואין עוד
מלצדו כלל וכל העולמות הם כללו חיות צצחיות כלל. אין
שצצחה ח' ש' שהוא צצוד צכוד מלכותו על עולמות. שגס
העולמות ישנם צצחיות והוא יתצ' העולך עליהם. ואינו
נמשך לצד נגד עולם יחוד פסוק שמוע. אלא שגזרה דגורו
יה' שפע"כ נצצמה צה השצח. ונחמת שכן הוא הענין
נגד השגתו והכנתו ע"י יסודות ומקו' חו"כ שצצבו
כילס"ע ז' צצחתי' כמש"ל. לצאת גלמרה צצחשאי: (ולכחורה
יקשה ממאי' דלמור ל"י צצ' ימיה לרצח"א (צצ"ס היה קורא)
ד' ח' מאריך כוצח צצחי' אחד. וא"ל כיון דלמליכתי' למעלה

על שום כח ורצון צעוילס. ומשענד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ז"ה. כן יספיק הוא יתב' בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבצעולס שלא

דגדרה

וזהו ענין מלמדים ז"ל צוה"ר ר"ה (כ"ט ח') פשה לך שרף וכו' וכי נחש מניח או נחש מניח. אלא צוה"ר שישלח מחשבתו כלפי מעלה ומשענדין את לבם לאציהם שבשמים וכו'. ר"ל כשהסתכלו כלפי מעלה ונשענוהו כדע ונעב"ז צטלוהו מלגס ולא השגיחו על כמו הנורא וסעברו את לבם צאמת רק לאציהם שבשמים לצד היו מתפאקין. וזהו אמיתת ענין המתקת כחות הדינים שבשרס. וזהו מוצאם לענין:

יוכלו לפעול לו שום דבר כלל. * וזה הענין הוא גם כן בכלל כוונת הוהר בהקדמ' דף י"ב סוף ע"א פקודא רביעאה למנדע דה' הוא האלקי' כד"א וידעת היום וגו' כי ה' הוא האלקים ולאתכללא שמה דאלקים בשמה דהו"ה וכדינדע צ"כ דכלא חד ולא ישיי פקודא אפי' ההוא ס"א יסתלק מעל עלמא כו' והבן. וגם יגזור אומר ויקסלו לפעול עניני' וגוסים נפלאי' היפוך

וגם שנאמת הלא הכל מלא רק עצמות אחדותו הפשוט ית' ואין עוד מלבדו שום מציאות כח כלל לא כחות הטומאה ולא שום כח שום עולס ונדרה כלל. י"ש אין עוד מלבדו אפילו כשפים.

וזהו שמוציא שם הש"ע ז"ע וצדק דהיה אחתה דהוות קא מהדרה למשקל עפרה ומתוחא כרעי' דר' חנינא. אמר לה שקולי לא מסתייע מלתך אין עוד מלבדו כתיב. ופרוך והאר"י למה נקרא שמו כשפים שמכחיין פמליא של מעלה. שאני ר"ח דנפיש זכותיה. ודאי שלא היה מחזיק עצמו ר' חנינא דנפיש זכותי כ"כ מתורתו ומעשיו הטובים המרובים עד שבעצורם היה סמוך לבו שלא יטלט לבו פעולת הכשפים. אבל הענין כמש"ל כיון שנאמת אין בכחות המרכבה טמאה שום כח מעצמם חליה. אלא שהו' יתב' קבע כח למעלה מכחות טבעי הכובדים ומולות כדי שעי' זה יהא ניכולתם לעשות פעולות אף גם לשנות סדרי טבעי המולות. ובלתו יתב' הם אפס ותהו. ולכן גם ר"ח לא שנטח על זכות קדושת תורתו ומעשיו המרובים. רק שידע ושיער דנפשו שזאת האמונה קבועה בלבו לאמיתה שאין עוד מלבדו ית' שום כח כלל. והדין עצמו בקדושת מחשבתו לבעל הכחות כולם אדון יחיד הכולל כל עלמין ואין כאן שום שליטה ומציאות כח אחר כלל. לכן היה נכון לבו בטוח בזה שלא יטלטו עליו פעולות הכשפי' הנמשכים מכחות המרכבה טמאה. י"ש לא מסתייע מלתך אין עוד מלבדו כתיב:

ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רשע כלל. כשהארס קיבע בלבו לאמר הלא ה' הוא האלקי' האמתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כח צעולס וכל העולמו' כלל והכל מלא רק אחדותו הפשוט ית"ש. ומבטל בלבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל

סדור כחות הטבעי'. כיון שמשענד ומדבק טוהר אמונתו לבבו צאמת כל המוט רק לו ית' לצד. ואצלו ית' הכל שיה כל רגע. לפעול בסידור הטבע שקבע או היפוך סידור הטבע. כמו שמצינו בר' חנינא בן דוסא שהיה גזר אומר ופועל כפי רצונו כל עת היפוך סידור הטבע כאמרו מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק ר"ל הלא אצלו יתב' שיה זה כמוזה כנ"ל. וכן הספיק הצורא ז"ה בידו. וכהנה רבות אחרו כמוצא בש"ס מנפלאות עניניו: פרק יג וזה היה ענין עבודת האביו כל ימיהם. כי המה צמדא' צדקתם וטהרת קדושת לבם היו מדבק' מחשבתם לרצונו יתברך כל ימיהם בלי הפסק רגע. וצטלו דרצונם כל הכחות שבצעולס ולאפס ותהו נחשבו אצלם. ולכן זהו גם לבס' נפלאים צדוד המערכו' ונצאיהם כנ"ל. ולכן נתיחד שמו יתברך עליהם להקרא אלקי

מהעולם נוכל לומר שלא קם בזה הדור נביא כמשה-בזאת המדרגה. ולכן אמרו בנתיבי חיים הדם לומר מחי יגיעו מעשי למעשי אבותי אנדרס יצחק ויעקב. ולא אמרו למעשי משרעים. אמנם עבדו ראו לכל ירא ה' אחי. שעבדו עבדו להחפלה יבטל בעוהר לבנו כפי יכולתו והשגתו כל הכחות שבעולם וכל כחותיו כאו אין שום מציאות בעולם כלל. ולהחדק כלנו רק בו יתב' אדון יחיד ביה. ועבדו לפרקים. כי באמת לא כל העמים שוות בענין טהרה הלל. ונפרט בדורות הללו כמעט כלמי אפשר להתפלל בחמירות בזאת המדרגה הגבוהה. וכבר אמר ר'א יכולני לפטור כל העולם מדין חפלה. אעפ"כ העובד הטמור הרואה ומסכל חמיר בטהרה לבנו על כל עניניו שיהיו לרצון לפני אדון כל ית"ש. יוכל להגיע שיתפלל עבדו לפרקים בזאת המדרגה.

ועתה מנצח כונת זל במאמרים שהתפלל צריך שיכין את לבו לנזקס. וכן מאמרים זל באבות ובאמה מתפלל אל תעש וכו' אלא רחמי ותחנונים לפני המקום ביה. ר"ל שצריך לזהר בנפשו מאד שלא לכין ולשום מגמת לבו בחפלתו ח"ו לשום ספי' אפי' מהנאצלים. ולא זו בלבד שלא לכין לשום ספי' וכן עליון לבד כי הוא עובד ללא חלקי אמת וקינץ נטיות ח"ו. אלא שגם ראוי ונכון שיבטל ברצונו ביטול גמור כל הכחות עליונים ותחתונים וגם כל כחותיו באלו אינם מציאות. (ולא זו בלבד בענין החפלה. אלא שגם העסק בתורה שמתקיים אצלו כדאוי. ג"כ צריכה שהיה עפי' זאת המדרגה. כענין מאמרים זל (סוטה כ"א ע"ב) אין דית מתקיימין אלא במי שמים ענינו כמי שאינו) ולכוון ולהדביק טהרה לבו בחפלתו רק למקומו של עולם הוא יחיד

שיהיה בזה שואה גמורה בלא שום חילוק כלל. כתאמרים זל בשמות רנה פ"ב ובנמד' רנה פ"ב ובחיות סי' ג' בפסוק עמודיו עשה כסף זל למה דיבר הקד"ה עם משה מתוך הסג' וכו' ללמדך שאין מקום פנוי בארץ פנוי מהשכינ' שאפי' בתוך הסנה ה' מדבר עמו עב"ל. והוא כפי בחי' מדרגתו הגוראה. ורק אשר נקשה נפשו הראני נא את כבודך לעמוד על מהות זה הענין הגורא ולראות איך הוא ית"ש מלא כל הארץ כבודו ולית אחר פנוי מני'. זה לא ניתן לו והשינוי הוא יתב' לא תוכל לראות וכו' כי לא יראני וכו' : ודירה הולך וגדול בזאת המדרגה כל עת עד שעלה בירו חכה אליה קודם סליקו מן העולם. בשלימו' היותו הפסדי נכח האדם לזכות בעודו בזה העולם. כמו שמיניו במשנה תורה פ' ויהי אש שמוע שתחל' אמר להבה אתה אפי' וכו'. ומיכף לו נפסוק שאחריו אמר בלשון מדבר בעדו ונתתי מטר ארבע כר' שהוא הנותן והפועל. כי התבטל בעיני ענינו מציאות כלל ורק השכינה לבד המדברת לכן אמר ונתתי. ח"ש זל שכינה מדברת מחוץ גרונם של משה. ובמשיה פה אל פה אדבר בו ולא כי אלו אלא בו בתוכו ממש ולזאת המדרגה בשלימות עדיין לא זכה אליה שום אדם ולתו מעת חטא' אדכיר וגם לא זכה אליה שום אדם על יבשתא עד ביאת הגואל ב"ב. כמו שהעידה התורה וקא' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה כו' (ואף שנאמר בלשון עבר. התורה היא נחית וקאי גם על זמן דורות הבאים. שאחר עבוד כל דור

בשכמליו ומשמע' ללא אמרו כמאמרים זל (פסחים כ"ו א') כי ענין שגם בשכמליו משמע שיש ג"כ מציאות כמות ועולמות וכאשר פ"א ע"ש. ולכן אמרו יעקב אבינו ע"ס שהוא כפי מדרגתו ככ"ל. אמנם מדרגתו והשגתו מרע"ה כפי שציאנו הוא ג"כ עליו ענין היסוד דתית אחר דק"ש כפי מהנאצ' עס לכן הוא לא אמר בשכמליו יסודו ית"ש :

שער ג

יחידו של עולם א"ה ב"ה הנמלך כל העולם וכל הנביאים ומראה על הכסף . כי אם על
והעולמות כולם ולית אחר פנוי מניה . וע' הוא האלקים בשמים ובארץ באויר ובים
רוקח ז"ל סוף שורש זכירה השם ז"ל . וכשיאמרו וכלל העולם שהוא אלקי האבות עכ"ל .
דרך אמתה ה' אל יחשו על הכבוד הנראה : והבן :

סליק שער ג

שלא להוציא הנייר חלק בכרי , חמרתו להעמיד אזה חידושים שעלו על רעיוני ,

פסחים כ"ע ב' חוס' ד"ה ר"א אחר בסופו מבין מוכח ר"י וכו' וטעמא משום דלא ירא' ניתק
לעשה . ונראה לומר דלפי שיטת החסידים דתשניתו אינו ציטול רק שריפה או ציבור
אחר . גם לדין דאסרינן חמץ בהגאה בפסח מ"מ הוי לאו הניתק לעשה . אבל לשיטת רש"י
דתשניתו היינו גם ציטול . לא מוכח דהוי ניתק לעשה רק לר"ה הג' המותר בהגאה ויכול לקיים
העשה דתשניתו גם ציטול אף לאחר זמן איסורו . מאחר דברשותו קיימא להגאה כמו קודם
זמן איסורו . אבל לדין דאסור בהגאה לאחר זמן איסורו ואינו יכול לקיים תשניתו רק בציבור .
אין סברא שיקרא לאו הניתק לעשה . אלא לאו שקדמה עשה . ובדייתא דלקמן ז"ה ע"א נוקמי
אליבא דר"ה . ולפי סברא זו יתורץ הרמב"ם פ"א מה' ח"ו דין ג' שפסק דלוקה עיין שם
במ"ל . ועיין פ"ב שם שכתב דהשנתה שנתורה הוא צטול :

סוכה ד' ע"ב . ורב נחמן אחר באמצע הגג מחלוקת וכו' . עיי' רש"י שם שפירש שר"י דמכשיר
אף באמצע דוקא בקונדסין רחבים טפח . ואף כי לדברי ר"ה איירי הגרייטא אף בקונדסין
כ"ס . וגם לדברי ר"ג על שפת הגג איירי אף בקונדסין כ"ס . הוכחת רש"י מדקדמוי הגמרא
נעץ ד' קונדסין בארץ וסיבך על גגן לאמצע הגג . ובארץ אינו מכשיר רק ברחבי' . ובדייתא
השני' שר"י אומר רואין וכו' ויש בהן טפח וכו' : ואף שמה אנחנו להרים ראש . אך לא באלו חז'
לסתור דבריו . רק לשם חלקנו בתורתו הנראה לענ"ד . שאולי גם באמצע היינו מזה הכתלים
ומכשיר ר"י אף בקונדסין כ"ס . וחבמי' אינם מכשירים בקונדסין כ"ס אלא דוקא כשעומדי' מכוון
על הכתלים שחתת הגג אבל כשעומדים בצד הכתלים לא אמרי' גז' אסיק . והגרייטא דמותיב
מיינה איירי ננעץ ד' קונדסין בארץ בצד הכתלים . ודמי ממש לנעץ על גבי הגג בצד הכתלים . ולבך
לא אחר ר"מ כאן רואין כמו בבדייתא השני' דמייירי ננעץ בארץ ואין ציניהם כתלים :

ב"ב דף קי"ב ע"א חוס' ד"ה מנין ליאיר שלא היה לשגוב . תימה לרש"י וכו' . אם נפרש תמיהתם
כפשטא קשה טובא . דאף אם לבאי הארץ נתחלקה הארץ . הלא לא היה לו ליאיר שה' מושב
יהודה . לירש ירושת אבות בגלעד שהוא חלק שגט מנשה . כמבואר בקרא (ר"ה א' ב' כ"ב) .
וגר' לפרש שלא באו לסתור דיוקא דגמרא באמת . רק כוונתם שלפי האמת ה' לו להשי' לדיוק
וכי מה לו ליאיר לחלק מנשה אם לא עיי' ירושת הנעל ומתמיהים על ליגנא דכי מנין ליאיר
שלא היה לשגוב . ונראה לתרץ . דלכך לא מדיוק מה ליאיר לחלק מנשה . כי אנו חצרון לקח
אח בת מכיר בן מנשה (שם פ' כ"א) . רק הדיוק הוא וכי מנין לו ליאיר שלא היה לשגוב . כי
מאזי אנו חצרון לא היה לו לירש רק מן שגוב אנו שירשו תחלה . אלא דנסיב אמתה וכו' :